

99

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 24 kwietnia 1964 r.

w sprawie zasad i trybu przyznawania i wypłaty żołnierzom wojsk wewnętrznych oraz członkom ich rodzin odszkodowań z tytułu wypadków.

Na podstawie art. 33a ust. 5 i art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 2, poz. 5 oraz z 1963 r. Nr 15, poz. 78 i Nr 50, poz. 277) oraz art. 29a ust. 5 i art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 36, poz. 164, z 1959 r. Nr 14, poz. 75, z 1961 r. Nr 6, poz. 39 i z 1963 r. Nr 50, poz. 277) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy przyznawaniu i wypłacie żołnierzom wojsk wewnętrznych oraz członkom ich rodzin odszkodowań przewidzianych w art. 33a ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 2, poz. 5 oraz z 1963 r. Nr 15, poz. 78 i Nr 50, poz. 277) i w art. 29a ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. z 1958 r. Nr 36, poz. 164, z 1959 r. Nr 14, poz. 75, z 1961 r. Nr 6, poz. 39 i z 1963 r. Nr 50, poz. 277).

§ 2. Odszkodowanie, o którym mowa w § 1, przysługuje:

- 1) żołnierzom w czynnej służbie wojskowej, a mianowicie:
 - a) oficerom, chorążym i podoficerom zawodowym,
 - b) oficerom i chorążym służby okresowej,
 - c) podoficerom nadterminowym,

- d) podoficerom i szeregowcom odbywającym zasadniczą służbę wojskową,
- e) słuchaczom akademii wojskowych i innych wojskowych szkół wyższych, uczniom oficerskich i podoficerskich szkół zawodowych oraz elewom orkiestr wojskowych,
- f) oficerom, chorążym, podoficerom i szeregowcom rezerwy odbywającym ćwiczenia lub przeszkolenie wojskowe,
- g) podoficerom i szeregowcom — studentom szkół wyższych odbywającym przeszkolenie wojskowe,
- h) oficerom, chorążym, podoficerom i szeregowcom odbywającym służbę wojskową przewidzianą w przepisach szczególnych;
- 2) członkom rodzin żołnierzy, określonym w przepisach wymienionych w § 1.

§ 3. 1. Za wypadek uważa się działające z zewnątrz na żołnierza w sposób nagły zdarzenie, zaistniałe podczas lub w związku z wykonywaniem przez niego obowiązków służbowych, które spowodowało uszkodzenie zdrowia lub śmierć żołnierza.

2. Na równi z wypadkami pozostającymi w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych traktuje się wypadki zaistniałe:

- 1) w związku z wykonywaniem funkcji i zadań zleconych przez organizacje polityczne, zawodowe lub społeczne,
- 2) podczas zorganizowanej w ramach wojska pomocy siewnej, żniwnej lub akcji mającej na celu ochronę plonów,

- 3) podczas ratowania innych obywateli z grożącego im życia niebezpieczeństwa,
- 4) podczas udzielania przedstawicielowi organu administracji państwowej pomocy przy spełnianiu przez niego czynności urzędowych,
- 5) podczas brania udziału w ściganiu lub ujęciu osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub podczas ochrony innych obywateli przed napaścią.

3. Za zaistniałe podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uważa się również wypadki w drodze do miejsca i z miejsca wykonywania czynności służbowych lub czynności określonych w ust. 2.

§ 4. 1. Odszkodowanie przysługuje żołnierzowi zwolnionemu z czynnej służby wojskowej, który wskutek uszkodzenia zdrowia doznanego w wypadku został zaliczony do I lub II grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową w trybie przewidzianym w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i nadterminowych lub w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojskowych.

2. Żołnierzom uprawnionym do zaopatrzenia przewidzianego w dekreście z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 98 i Nr 36, poz. 164, z 1959 r. Nr 14, poz. 75 i z 1961 r. Nr 6, poz. 39) może być przyznane odszkodowanie jeszcze przed zwolnieniem ich z czynnej służby wojskowej, jeżeli w myśl art. 7 ust. 2 tego dekretu przyznano im rentę inwalidzką z tytułu zaliczenia do I lub II grupy inwalidów przed zwolnieniem z tej służby.

§ 5. 1. Wszystkim członkom rodziny zmarłego żołnierza, uprawnionym do odszkodowania, przysługuje łącznie tylko jedno odszkodowanie w równych częściach.

2. W razie śmierci żołnierza — po nabyciu przez niego prawa do odszkodowania (po zwolnieniu ze służby wojskowej i zaliczeniu do I lub II grupy inwalidów), lecz przed przyznaniem lub wypłatą odszkodowania przewidzianego w § 4, odszkodowanie to wypłaca się w równych częściach członkom rodziny żołnierza.

§ 6. 1. Zaistnienie wypadku podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych stwierdza dowódca jednostki wojskowej (kierownik jednostki organizacyjnej), w której żołnierz pełnił ostatnio służbę.

2. Związek śmierci żołnierza z wypadkiem stwierdza:
- 1) dowódca jednostki wojskowej (kierownik jednostki organizacyjnej), w której żołnierz pełnił ostatnio służbę, jeżeli śmierć nastąpiła podczas tego wypadku,
 - 2) wojskowa komisja lekarska dla żołnierzy wojsk wewnętrznych — w przypadkach nie wymienionych w pkt 1.

3. Związek uszkodzenia zdrowia żołnierza z wypadkiem ustalają wojskowe komisje lekarskie dla żołnierzy wojsk wewnętrznych w trybie przewidzianym dla ustalania związku inwalidztwa ze służbą wojskową.

§ 7. 1. Prawo żołnierza do odszkodowania ocenia się na podstawie:

- 1) orzeczenia obwodowej komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia zaliczającego żołnierza do I lub II grupy inwalidów, od którego nie wniesiono odwołania i co do którego nie podniesiono zarzutów wadliwości lub
- 2) orzeczenia wojewódzkiej komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia — zwanych w dalszym ciągu „orzeczeniem KIZ”.

2. Odszkodowanie przysługuje również w razie pogorszenia się stanu zdrowia żołnierza po zwolnieniu ze służby wojskowej i po wydaniu orzeczenia KIZ, jeżeli pozostaje w związku z wypadkiem i nastąpiło nie później niż w ciągu 2 lat od zaistnienia wypadku.

3. Zaliczenie żołnierza do I lub II grupy inwalidów na określony czas nie stanowi przeszkody do przyznania mu odszkodowania.

§ 8. Jeżeli przyczyną inwalidztwa żołnierza są obok

skutków wypadku również inne uszkodzenia zdrowia nie pozostające w związku z wypadkiem, prawo do odszkodowania przysługuje żołnierzowi tylko wówczas, gdy skutki samego wypadku powodują inwalidztwo I lub II grupy.

Rozdział 2.

Dokumentacja uprawnień do odszkodowania.

§ 9. Przyznanie żołnierzowi odszkodowania następuje na podstawie:

- 1) orzeczenia KIZ, zaliczającego żołnierza do I lub II grupy inwalidów,
- 2) stwierdzenia dowódcy jednostki wojskowej (kierownika jednostki organizacyjnej), w której żołnierz pełnił służbę, że wypadek zaistniał podczas lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
- 3) orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej dla żołnierzy wojsk wewnętrznych, stwierdzającego związek uszkodzenia zdrowia z wypadkiem,
- 4) zaświadczenia o zaopatrzeniu pieniężnym — w stosunku do żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz służby okresowej.

§ 10. Przyznanie odszkodowania małżonkowi zmarłego żołnierza następuje na podstawie:

- 1) zaświadczenia dowódcy jednostki wojskowej (kierownika jednostki organizacyjnej) lub orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej dla żołnierzy wojsk wewnętrznych — stwierdzającego, że śmierć żołnierza nastąpiła wskutek wypadku,
- 2) zaświadczenia o zaopatrzeniu pieniężnym — w stosunku do żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz służby okresowej,
- 3) wyciągu z aktu małżeństwa,
- 4) oświadczenia o pozostawaniu we wspólności małżeńskiej z żołnierzem w chwili jego śmierci.

§ 11. 1. Przyznanie odszkodowania dzieciom (wnukom i rodzeństwu) następuje na podstawie dokumentów wymienionych w § 10 pkt 1 i 2 oraz:

- 1) wyciągu z aktu urodzenia dziecka,
- 2) zaświadczenia szkolnego (dla dziecka w wieku od 16 do 24 lat, jeżeli uczęszcza do szkoły),
- 3) orzeczenia KIZ stwierdzającego inwalidztwo dziecka oraz czas powstania tego inwalidztwa, jeżeli to jest warunkiem przyznania odszkodowania.

2. Jeżeli odszkodowanie ma być przyznane dzieciom obcym wziętym na utrzymanie i wychowanie, wymagane są ponadto:

- 1) wyciągi z aktów zgonu rodziców dziecka, a jeżeli rodzice dziecka lub jedno z nich żyje, zaświadczenie właściwego organu prezydium rady narodowej o stanie majątkowym i źródłach dochodu rodziców albo
- 2) dowód powierzenia żołnierzowi opieki nad dzieckiem przez władzę opiekuńczą.

§ 12. Przyznanie odszkodowania rodzicom następuje na podstawie dokumentów wymienionych w § 10 pkt 1 i 2 oraz:

- 1) wyciągu z aktów urodzenia rodziców,
- 2) orzeczenia KIZ stwierdzającego inwalidztwo osoby uprawnionej, jeżeli to jest warunkiem nabycia prawa do odszkodowania,
- 3) dowodu stwierdzającego pozostawanie rodziców na utrzymaniu żołnierza.

Rozdział 3.

Właściwość organów oraz tryb przyznawania i wypłaty odszkodowania.

§ 13. Odszkodowanie przyznają i wysokość jego ustalają:

- 1) Dowódca Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego dla podległych mu żołnierzy i żołnierzy będących na jego zaopatrzeniu oraz członków ich rodzin,

- 2) Dowódca Wojsk Ochrony Pogranicza dla podległych mu żołnierzy i żołnierzy będących na jego zaopatrzeniu oraz członków ich rodzin,
- 3) Dyrektor Centralnego Zarządu Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla żołnierzy pełniących służbę w jednostkach i zakładach służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz członków ich rodzin,
- 4) Dyrektor Zarządu Administracyjno-Gospodarczego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla pozostałych żołnierzy oraz członków ich rodzin.

§ 14. 1. Odszkodowanie przyznaje się na wniosek żołnierza lub członka rodziny zmarłego żołnierza skierowany do organu właściwego do przyznania odszkodowania (§ 13) za pośrednictwem dowódcy jednostki wojskowej (kierownika jednostki organizacyjnej), w której żołnierz pełnił ostatnio służbę.

2. Jeżeli odszkodowanie ma być przyznane członkom rodziny zmarłego żołnierza, organ właściwy do przyznania odszkodowania obowiązany jest ustalić, czy oprócz zgłaszającego wniosek po żołnierzu nie pozostali jeszcze inni członkowie rodziny uprawnieni do odszkodowania i decyzją o przyznaniu odszkodowania objąć wszystkich uprawnionych.

§ 15. O otrzymaniu wniosku o przyznanie odszkodowania organ określony w § 13 zawiadamia bezzwłocznie organ właściwy do przyznania zaopatrzenia emerytalnego.

§ 16. 1. Organ właściwy do przyznania odszkodowania (§ 13) po otrzymaniu wniosku o odszkodowanie powinien zebrać dokumenty wymienione w §§ 9—12, niezbędne do ustalenia prawa do odszkodowania żołnierza lub członków rodziny zmarłego żołnierza, przy czym dokumentów wymienionych w § 9, § 10 pkt 1 i 2, § 11 ust. 1 pkt 3 i § 12 pkt 2 należy zażądać od właściwych organów, a pozostałych dokumentów — od osób ubiegających się o odszkodowanie.

2. Jeżeli równocześnie z postępowaniem w sprawie przyznania odszkodowania toczy się postępowanie w sprawie przyznania żołnierzowi lub członkom rodziny zmarłego żołnierza zaopatrzenia emerytalnego albo inwalidzkiego, organ właściwy do przyznania odszkodowania powinien zażądać akt emerytalnych od organu, który te akta posiada. W tym przypadku organ przyznający odszkodowanie jest uprawniony do sporządzania odpisów dokumentów znajdujących się w aktach emerytalnych, niezbędnych do ustalenia uprawnień do odszkodowania żołnierza lub członków rodziny zmarłego żołnierza.

3. Ustalenia właściwego organu emerytalnego co do spełnienia przez członków rodziny żołnierza warunków do

uzyskania renty rodzinnej są wiążące dla organu przyznającego odszkodowanie.

§ 17. 1. Organ właściwy do przyznania odszkodowania (§ 13) wydaje decyzję w sprawie odszkodowania najpóźniej w ciągu 14 dni po zebraniu wszystkich niezbędnych dowodów.

2. W decyzji o przyznaniu odszkodowania należy powołać przepisy prawne, na których jest oparta, określić wysokość odszkodowania i sposób jego obliczenia oraz — jeżeli jest kilku uprawnionych — wysokość odszkodowania przysługującego każdemu z nich.

3. Decyzja odmowna powinna zawierać uzasadnienie odmowy przyznania odszkodowania.

4. Każda decyzja powinna zawierać pouczenie o prawie wniesienia odwołania i wskazanie organu właściwego do rozpatrzenia odwołania.

§ 18. 1. Od decyzji organu właściwego do przyznania odszkodowania (§ 13) przysługuje osobom zainteresowanym odwołanie do dyrektora Departamentu Finansowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ciągu 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

2. W razie wniesienia przez zainteresowaną osobę odwołania od decyzji w sprawie odszkodowania, organ właściwy do przyznania odszkodowania przesyła niezwłocznie całość akt sprawy do dyrektora Departamentu Finansowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3. Dyrektor Departamentu Finansowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych może decyzję w sprawie odszkodowania zatwierdzić lub uchylić. W razie uchylenia decyzji przekazuje się sprawę organowi właściwemu do przyznania odszkodowania do ponownego rozpatrzenia.

§ 19. Wypłaty odszkodowania dokonuje z budżetu centralnego w części dotyczącej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych komórka finansowa organu przyznającego odszkodowanie na podstawie decyzji o przyznaniu odszkodowania.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

§ 20. Koszty postępowania związane z ustaleniem prawa do odszkodowania oraz jego wypłatą pokrywane są z budżetu centralnego w części dotyczącej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *W. Wicha*